

Saeimā ceļ godā Satversmi

Daļa Dienas uzrunāto deputātu nezināja, kad pieņemts valsts pamatlikums

Ināra Egle

KOPŠ PIRMDIENAS Saeima dzīvoja kāda īpaša notikuma gaidās. Parlamenta sēžu zālē trešdien par godu Satversmes pieņemšanas 95. gadadienai tika atklātas sienas plāksnes ar valsts pamatlikuma pirmajiem diviem pantiem. Šajā dienā izskanēja daudzas emocionālas runas. «Šī ir īpaša diena, jo Saeimas namu piestrāvo vēsture,» teica arī Saeimas priekšsēdētāja Ināra Mūrniece (NA).

Stundu pirms šī pasākuma *Diena* aptaujāja ap 20 Saeimas deputātiem. Tikai retais no viņiem zināja, ka Satversmes sapulce Latvijas Republikas Satversmi pieņēma 1922. gada 15. februārī. Politikiem nebija viegli atcerēties arī pamatlikuma pirmos pantus, kuri tagad būs lasāmi sēžu zālē. «Plāksnes ikvienam simboliski atgādina, ka Latvija ir neatkarīga demokrātiska republika un Latvijas valsts suverēnā vara pieder Latvijas tautai,» teikts nedēļas sākumā izplatītajā Saeimas Sabiedrisko attiecību dienesta informācijā, kam bija pievienots arī videomateriāls. Satversmes pirmie panti ar bronzas burtiem ir kalti ozolkoka plāksnēs. Projektu izstrādāja Alda Veidemaņa projektēšanas birojs, un tās veidoja koktēlnieks Gints Upītis pēc fotogrāfijām ar zāles vēsturisko izkārtojumu. Ideja atjaunot senās plāksnes pieder Latvijas Tiesību institūta direktoram Edijam Pogam.

Ēnas palīdz atcerēties

Valsts pamatlikuma gadadienas atzīmēšana sakrita ar Ēnu dienu. Daļa *Dienas* uzrunāto deputātu tajā brīdī bija kopā ar jauniešiem. Vairāki tautas kalpi uz jautājumu, kurā gadā un datumā ir pieņemta Satversme, neatbildēja un aizsteidzās projām. Vēl daži atzina, ka nevar pateikt. Par valsts pamatlikuma pieņemšanas gadu bija dažādas versijas, sākot ar 1918. un beidzot ar 1923. gadu. Par šo nozīmīgo datumu

▲ SAEIMAS sēžu zālē ozolkoka plāksnes ar bronzā kaltiem Satversmes pirmajiem diviem pantiem tika novietotas vietā, kur šādas plāksnes atradās arī Latvijas brīvvalsts laikā. Pēc parlamenta darbības pārtraukšanas tās noņēma, un plāksņu tālākais liktenis neesot zināms.

FOTO - SAEIMAS KANCELEJA

«Šī ir īpaša diena, jo Saeimas namu piestrāvo vēsture.»
Ināra Mūrniece

deputāti visbiežāk uzskatīja 1. maiju. Šajā dienā, bet tikai 1920. gadā, ir sasaukta pirmā tautas vēlēta lēmējinstiūcija – Satversmes sapulce. Ne visiem bija prātā arī pamatlikuma pirmie divi panti, šīs zināšanas galvenokārt aprobežojas ar to saīsināto versiju: «Latvijā vara pieder tautai.»

Mārtiņš Bondars (LRA) domāja, ka Satversme pieņemta novembrī, bet tā gada 7.

novembrī pamatlikums stājās spēkā. Uz jautājumu, «kas šī [15. februāris] ir par dienu», politiķis atbildēja, ka «ēnu diena». Aldis Adamovičs (*Vienotība*) zināja pareizo datumu, bet viņa kolēģis Viktors Valainis – ka trešdien parlamentā tiek izvietotas plāksnes, «tā kā kaut ko mēs tomēr zinām». Satversmes pieņemšanas datums bija palicis prātā arī Valteram Dambem (ZZS), bet gadu ne viņš, ne Ainārs Mežulis (ZZS) nevarēja nosaukt. Abi minētās arī pēc lūguma pateikt Satversmes pirmos pantus. Taču drīz politiķi atgriezās, lai sniegtu precīzas atbildes, jo deputātus pavadošās ēnas bijušas zinošākas un palīdzējušas viņiem tikt galā ar uzdevumu. Pēcpusdienā rīkotajā konferencē Saeimas priekšsēdētāja I. Mūrniece vairākkārt izteica gandarījumu, ka šajā īpašajā dienā ko-

pā ar deputātiem «bija jaunieši, kas redzēja, ka likumdevējs nostiprina Satversmes vērtības».

Lai kļūst par tradīciju

Tuvojoties svinīgajam brīdim sēžu zālē, deputātu atbildes kļuva precīzākas, jo cits citu jau bija brīdinājuši par šo varbūtējo eksāmenu. Piemēram, Juris Viļums (LRA) pat zināja, ka tālajā 15. februārī Latgales deputāti esot atstājuši zāli. Ivans Ribakovs (*Saskaņa*) kopā ar ēnām bija apmeklējis Saeimā izvietoto izstādi par Satversmes vēsturi. Deputāti ar juridisko izglītību, piemēram, Edvards Smiltēns (*Vienotība*), savukārt izmantoja iespēju, lai jauniešu priekšā pat nodemonstrētu savas zināšanas. Ringolds Balodis (NSL), kurš vadīja arī Satversmes gadadienai veltīto diskusiju, par kolēģu pieticīgajām zināšanām teica, ka

viņi ir vai nu ļoti aizņemti, vai nelasa sūtījumus e-pastā.

Šajā diskusijā Latvijas Universitātes Juridiskās fakultātes docents Edvīns Danovskis, kurš ir pētījis 15. februāra atspoguļojumu tā laika avīzēs, atzina, ka toreiz presē tā nav bijusi galvenā ziņa, par vēsturiski nozīmīgāku notikumu kļuva Satversmes stāšanās spēkā 1922. gada 7. novembrī. R. Balodis uzsvēra, ka Satversmes sargs ir Satversmes tiesa, un pēc tās priekšsēdētāja Alda Laviņa ierosinājuma ar Saeimas priekšsēdes I. Mūrnieces atbalstu ir cerība, ka pamatlikuma pieņemšanas dienas atzīmēšana kļūs par tradīciju. «Mums vajag šo dienu godināt,» teica A. Laviņš. Satversmes tiesas tiesnese Sanita Osipova ierosināja daļu no naudas, ko deputāti sadala pēc kvotām, piešķirt kādam vēsturniekam, lai izpētītu, kas bija tie cilvēki, kas Tautas padomē un Satversmes sapulcē lika pamatus vēsturiskajam dokumentam. Satversmes tiesas tiesnesis Gunārs Kusiņš ierosināja līdz nākamajai jubilejai sagatavot arī Satversmes sapulces stenogrammas, lai tās būtu publiski pieejamas. ●

Rīt, 17. februārī, lasi PURVIŠA BALVAI - 10

- Astoņi Purviša balvas nominanti dalās pārdomās par savām robežām mākslā, radošo garu, ciņu un sevis kā mākslinieka apzināšanos
- Mākslas eksperti novērtē laikmetīgās mākslas ainu šodien un ieskicē nepieciešamības nākotnē
- Līdz ar Purviša balvas pasniegšanas ceremoniju tiek atklāta izstāde, kas sniedz koncentrētu pārskatu par notiekošo pēdējo gadu periodā Latvijas laikmetīgajā mākslā

Pieprasa pārņemt prasības

LETA

EIROPAS Komisija (EK) pieprasījusi, lai Latvija savos tiesību aktos pareizi pārņemtu visas prasības, kas izvirzītas Ēku energoefektivitātes direktīvā, pretējā gadījumā tā var pieņemt lēmumu vērsties tiesā.

Direktīvā dalībvalstīm ir paredzēts pienākums noteikt un piemērot minimālās energoefektivitātes prasības attiecībā uz jaunām un jau pastāvošām ēkām. EK uzskata,

ka ne visas direktīvas prasības ir izpildītas – prasība izsniegt energoefektivitātes sertifikātus, kad ēka tiek nodota ekspluatācijā, pārdota vai izīrēta jaunam īrniekam, Latvijā nav noteikta par obligātu.

Direktīvā arī prasīts, lai enerģijas sertifikāti tiktu pieņemti sabiedrības bieži apmeklētās ēkās tā, lai tie būtu labi redzami.

Latvijā ir vairāk izņēmumu, nekā paredzēts direktīvā. ●

AS "Augstsprieguma tīkls"
IZSLUDINA SARUNU PROCEDŪRU
"Personālpacēlāju uz transporta
lidzekļu bāzes iegāde"
(ID Nr. AST5003005/17-14/1)

Piedāvājumu iesniegšanas termiņš: 2017. gada 17. marts, plkst. 14.00.

Informācija par sarunu procedūru:

http://www.ast.lv/lat/par_ast_iepirkuma_proceduras/.

Ieinteresētie pretendenti sarunu procedūras nolikumu var saņemt, nosūtot pieprasījumu uz zemāk norādīto e-pasta adresi vai faksu Nr., norādot sarunu procedūras nosaukumu, potenciāla pretendenta nosaukumu, adresi, kontaktpersonu un e-pasta adresi.

Kontaktpersona – Iepirkumu daļas iepirkuma speciālists Aivis Kapče, tālr. 67725552, fakss 67728858, e-pasts: iepirkumi@ast.lv, Dārziema iela 86, Rīga, LV-1073.